

2026 VIII

СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ,ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

АГУУЛГА

	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, 2021-2026 он	4
	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, дүүргээр	4
I	Эрүүл мэнд	5
II	Төсөв	9
III	Нийгмийн даатгал	13
IV	Нийгмийн халамж	16
V	Гэмт хэрэг	19
VI	Үнэ	25
VII	Цаг уур, агаарын чанар, аюулт үзэгдэл, осол	29

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.

- Сар: I, II, III, IV, V, VI, VII ... г.м
- Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
- Өссөн дүн: I-IV, I-XI ... г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав).

II. Дараах тэмдэглэгээг ашиглав.

- гүйцэтгэл байхгүй

* урьдчилсан гүйцэтгэл

** дахин

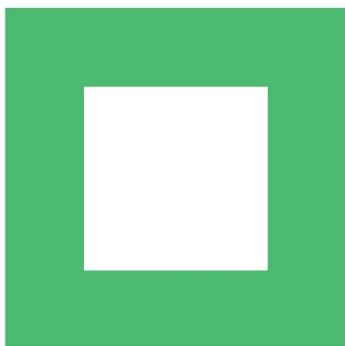
III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

IV. Та цахим хэлбэрээр үзэж буй тохиолдолд тухайн салбарын логог дарж дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгтээр MS-Excel хэлбэрээр татан авах боломжтой.

/Жич: Интернэтэд холбогдсон байх ёстой/

V. Та өөрийн гар утаснаас QR code уншуулагч аппликейшн ашиглан тухайн салбарын хавсралт хүснэгтийг MS-Excel хэлбэрээр татан авч үзэх боломжтой.

МЭДЭЭЛЭЛ

/Жич: Интернэтэд холбогдсон байх ёстой/

IV. Хэмжих нэгжийн тэмдэглэгээ

мянга =1000

сая=10⁶

тэрүм =10⁹

их аяд =10¹²

мян мянга

% хувь

мммиллиметр

см сантиметр

дм дециметр

м метр

км километр

м² метр квадрат

дм² дециметр квадрат

км² километр квадрат

м³ метр куб

га гектар

мл миллилитр

л литр

г грамм

кг килограмм

цн центнер

т тонн

Вт ватт

кВт.ц киловатт цаг

кал калори

ккал килокалори

Гкал гигакалори(=10⁹ калори)

с секунд

мин минут

мкг/м³ микрограмм метр куб

м/с метр секунд

ш ширхэг

х.д.х хэвлэлийн даралтат хуудас

МЭДЭЭЛЭЛ, ОЙ САНАМЖ

ХҮСНЭГТ 1. НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт		Хэмжих нэгж	2022 I-VIII	2023 I-VIII	2024 I-VIII	2025 I-VIII	2026 I-VIII
Шинээр төрсөн хүүхэд		Хүн	22 629 ^{↓86}	23 320 ^{↑3.1}	20 945 ^{↓102}	19 737 ^{↓58}	19 517 ^{↓1.1}
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид		Хүн	174 627 ^{↑23.4}	15 698 ^{↓11.1*}	13 037 ^{↓17.0}	28 936 ^{↑22*}	19 099 ^{↓37.2}
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг		Тоо	17 745 ^{↑868}	17 876 ^{↑0.7}	19 586 ^{↑96}	23 591 ^{↑20.4}	23 853 ^{↓4.2}
Хэрэглээний үнийн индекс, (сарын өөрчлөлт)		Хувь	0.9 ^{↑0.2}	1.0 ^{↑0.1}	1.2 ^{↑0.2}	2.1 ^{↑0.9}	1.1 ^{↓1.0}
Гадаад валютын нэрлэсэн ханш (сарын дундаж)	Доллар (АНУ)	Төгрөг	3 186 ^{↑11.8}	3 470 ^{↑8.9}	3 381 ^{↓26}	3 592 ^{↑6.2}	3 594 ^{↑0.1}
	Юань (БНХАУ)	Төгрөг	468 ^{↑6.4}	478 ^{↑2.1}	473 ^{↓1.0}	501 ^{↑5.9}	534 ^{↑6.6}
	Рубль (ОХУ)	Төгрөг	53 ^{↑35.9}	36 ^{↓32.1}	38 ^{↑5.6}	45 ^{↑18.4}	43 ^{↓4.4}
Нийслэлийн төсвийн орлого		Тэрбум төгрөг	871.3 ^{↑22.8}	1 260.4 ^{↑44.7}	1 863.1 ^{↑47.8}	2 412.9 ^{↑29.5}	2 628.6 ^{↑8.9}
Нийслэлийн төсвийн зарлага		Тэрбум төгрөг	943.2 ^{↑30.4}	1 254.8 ^{↑33.0}	2 539.6 ^{↑20*}	3 184.6 ^{↑25.4}	2 979.4 ^{↓6.4}
Агаарын дундаж температур		°C	14.7	17.0	18.4	16.6	17.6

* Дахин их

ХҮСНЭГТ 2. НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмж их нэгж	2025 I-VIII				2026 I-VIII					
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	357	Баянгол	8 797	Налайх	59		Баянгол	8 637	Налайх	59
			Чингэлтэй	1 490	Багануур	47	356	Чингэлтэй	1 446	Багануур	47
			Сүхбаатар	688	Багахангай	32		Сүхбаатар	677	Багахангай	30
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	15	Багануур	23	Баянгол	12		Багануур	25	Хан-Уул	8
			Налайх	21	Хан-Уул	9	9	Налайх	17	Баянгол	6
			Сүхбаатар	16	Багахангай	8		Баянзүрх	15	Багахангай	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0\000	174	Баянзүрх	195	Сонгино-хайрхан	122		Багануур	197	Баянгол	66
			Багануур	163	Багахангай	56	102	Баянзүрх	103	Налайх	57
			Хан-Уул	150	Налайх	54		Чингэлтэй	84	Багахангай	11
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	76	Хан-Уул	105	Налайх	85		Хан-Уул	428	Багануур	77
			Сүхбаатар	102	Багахангай	79	88	Сүхбаатар	347	Налайх	74
			Баянзүрх	102	Багануур	24		Баянгол	323	Багахангай	23
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	213	Сүхбаатар	362	Багануур	136		Сүхбаатар	417	Багануур	74
			Чингэлтэй	313	Налайх	86	215	Баянгол	359	Налайх	72
			Баянгол	236	Багахангай	51		Чингэлтэй	317	Багахангай	23

ЭРҮҮЛ МЭНД 2026 оны VIII сард

ᠡᠷᠦᠭᠦᠯᠡ ᠮᠡᠨᠳᠡ

Амаржсан эх		2025 VIII	3 470	
		2026 VIII	3 355	3.3% ↓
Шинээр төрсөн хүүхэд		2025 VIII	3 481	
		2026 VIII	3 390	2.6% ↓

Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд

		2025 VIII	4 185	
		2026 VIII	2 709	35.3% ↓

0-1 насны хүүхдийн эндэгдэл	2025 VIII	44
	2026 VIII	38
1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл	2025 VIII	5
	2026 VIII	5

ЭРҮҮЛ МЭНД

2026 оны 8 сард 2709 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 1476 (35.3%) хүнээр буурсан байна.

Дүүргийн хэмжээнд 2026 оны 8 дугаар сарын байдлаар 2709 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 1476 (35.3%) хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 42.8 (64.9%) хүнээр буурсан байна. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсдийн 146 (5.4%) цусан суулга, 66 (2.4%) улаан эсэргэнэ, 19 (0.7%) гепатит, 414 (15.3%) салхин цэцэг, 8 (0.3%) гахайн хавдар, 48 (1.8%) сальмонеллөз, 23 (0.8%) ёлом, 782 (28.9%) гар хөл, амны өвчин, 177 (6.5%) улаанбурхан, 27 (1.0%) хоолны хордлого, 50 (1.8%) эритема B08.3, 238 (8.8%) тэмбүү, 97 (3.6%) заг хүйтэн, 180 (6.6%) шинээр илэрсэн сүрьеэ, 149 (5.6%) трихомониаз, 125 (4.6%) B34.1

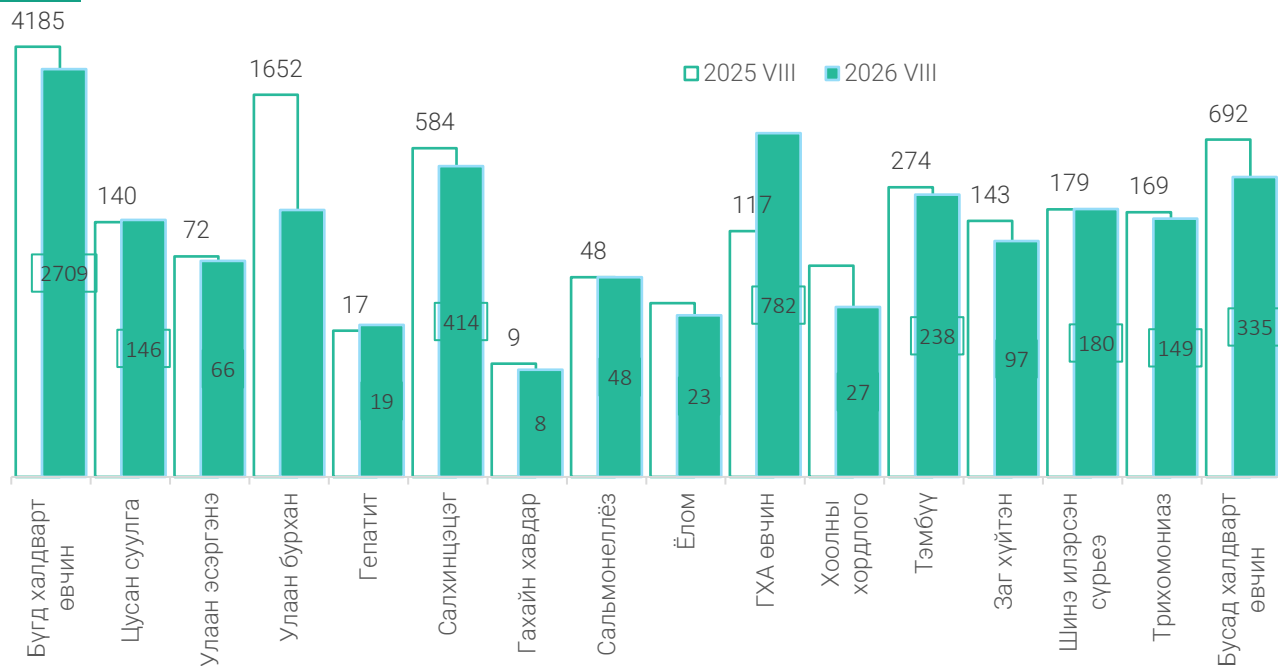
энтеровируст халдвар, 159 (5.9%) бусад халдварт өвчлөгчид тус тус эзэлж байна. Халдварт өвчнийг өмнөх онтой харьцуулахад улаан эсэргэнэ 6 (8.3%), салхинцэцэг 170 (29.1%), ёлом 6 (20.7%), улаан бурхан 1475 (89.3%), хоолны хордлого 33 (55.0%), эритема B08.3 225 (81.8%), тэмбүү 36 (13.1%), заг хүйтэн 46 (32.2%), трихомониаз 20 (11.8%), B34.1 Энтеровируст халдвар 63 (33.5%), бусад халдварт өвчин 70 (20.6%) тус тус буурсан байна. Харин цусан суулга 6 (4.3%), ГХА өвчин 665 (6.6 дахин), шинэ илэрсэн сүрьеэ 1 (0.6%) тус тус өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 3. ДҮҮРЭГТ ГАРСАН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, жил бүрийн 8 дугаар сард

Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	2024 I-VIII	2025 I-VIII	2026 I-VIII	Өсөлт, бууралт 2026/2025	
					тоо/нэгж	хувь
НИЙТ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН	Бодит тоо	1 796	4 185	2 709	-1 476	-35.3
Үүнээс цочмог халдварт өвчин	Бодит тоо	1 103	3 420	1 904	-1 516	-44.3
Цусан суулга	Бодит тоо	294	140	146	6	4.3
Улаан эсэргэнэ	Бодит тоо	53	72	66	-6	-8.3
Менингит	Бодит тоо	0	0	1	1	-
Гепатит	Бодит тоо	14	17	19	2	11.8
Салхинцэцэг	Бодит тоо	457	584	414	-170	-29.1
Гахайн хавдар	Бодит тоо	20	9	8	-1	-11.1
Сальмонеллөз	Бодит тоо	54	48	48	0	0.0
Ёлом	Бодит тоо	12	29	23	-6	-20.7
ГХА өвчин	Бодит тоо	162	117	782	665	6.6**
Улаан бурхан	Бодит тоо	0	1 652	177	-1 475	-89.3
Хоолны хордлого	Бодит тоо	31	60	27	-33	-55.0
Эритема B08.3	Бодит тоо	0	275	50	-225	-81.8
Тэмбүү	Бодит тоо	252	274	238	-36	-13.1
Заг хүйтэн	Бодит тоо	102	143	97	-46	-32.2
Шинэ илэрсэн сүрьеэ	Бодит тоо	195	179	180	1	0.6
Трихомониаз	Бодит тоо	144	169	149	-20	-11.8
B34.1 Энтеровируст халдвар	Бодит тоо	0	188	125	-63	-33.5
Бусад халдварт өвчин	Бодит тоо	6	229	159	-70	-30.6

**дахин их

ЗУРАГ 1. ХАЛДВАРТ ӨВЧНИЙ ГАРАЛТ, ТӨРЛӨӨР

2026 оны 8 дугаар сарын байдлаар 3355 эхээс 3390 хүүхэд мэндэлсэн байна. Өнгөрсөн оны мөн үед 3470 эхээс 3481 хүүхэд мэндэлж байжээ. Тайлант хугацаанд 0-1 насны хүүхдийн эндэгдэл 38 гарсан нь өмнөх оны мөн үеэс 6

(13.6%) буурсан байна. 1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл 5 гарсан нь өмнөх оны мөн үетэй адил байна.

ХҮСНЭГТ 4. ТӨРСӨН ХҮҮХЭД, ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, жил бүрийн 8 дугаар сард

Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Эхний улирал			Зөрүү	
		2024 I-VIII	2025 I-VIII	2026 I-VIII	Тоо	Хувь
Амаржсан эхийн тоо	тоо	3 851	3 470	3 355	-115	-3.3
Амьд төрсөн хүүхэд	тоо	3 872	3 481	3 390	-91	-2.6
Нийт нас баралт	тоо	1 167	1 124	1 050	-74	-6.6
0-1 насны хүүхдийн эндэгдэл	тоо	39	44	38	-6	-13.6
1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл	тоо	9	5	5	0	0.0
Төрөхийн улмаас эндсэн эх	тоо	2	1	1	0	0.0

Эмнэлгийн байгууллагууд 2026 оны 8 дугаар сарын байдлаар 831644 хүн үзлэг хийсний 316181 (38.0%) нь урьдчилан сэргийлэх, 203287 (24.4%) нь гэрийн үзлэг байна. Тайлант хугацаанд 175 эх шинээр жирэмсний хяналтад орсноос 7 (5.3%) нь цус багадалттай, 3 (1.7%) трихомониаз, 2 (1.1%) заг хүйтэн, 1(0.6%) тэмбүү тус тус эерэг байна. Шинээр хяналтанд орсон жирэмсэн эхчүүдийн 172 (98.3%) нь жирэмсний эхний 3 сартайдаа хяналтад орсон байна. 2026 оны 8 дугаар сарын байдлаар артерийн гипертензи өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 101177 хүн

хамрагдсанаас 61034 (60.3%) эмэгтэйчүүд байна. Үүнээс давтан үзлэгт 2305 (2.3%) нь хамрагдсан байна. Чихрийн шижин хэв шинж 2-ын эрт илрүүлгийн үзлэгт 65715 хүн хамрагдсанаас 38850 (59.1%) нь эмэгтэйчүүд байна. Тайлант хугацаанд эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан нийт хүний 10340 (52.8%) нь артерийн гипертензи өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт, 7523 (38.4%) нь чихрийн шижин хэв шинж 2-ын эрт илрүүлгийн үзлэгт, 1717 (8.8%) нь элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлгийн үзлэгт тус тус хамрагдсан байна.

Тайлант хугацаанд 0-5 насны 11426 хүүхдийн өсөлтийн үндсэн үзүүлэлтийг шалгахад 0-5 насны хүүхдүүдийн 4 (0.03%) нь туранхай, 9 (0.07%) нь тураалтай, 20 (0.2%) нь

өсөлтийн хоцрогдолтой хүүхэд байсан байна. Амбулатороор үйлчлүүлсэн 0-5 насны 115 хүүхэд А амин дэм, 5803 хүүхэд Д амин дэм тус тус уусан байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Амьд төрөлт:

Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан, эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байсан зэргийг (хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүй) хамруулна.

Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох):

Тухайн жилд 0-28 хоногтой эндсэн хүүдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох):

Тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд

харьцуулж тооцно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох):

Тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эхийн эндэгдлийн харьцаа (100000 амьд төрөлтөд ногдох):

Тухайн хугацаанд эндсэн эхийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эндсэн эх:

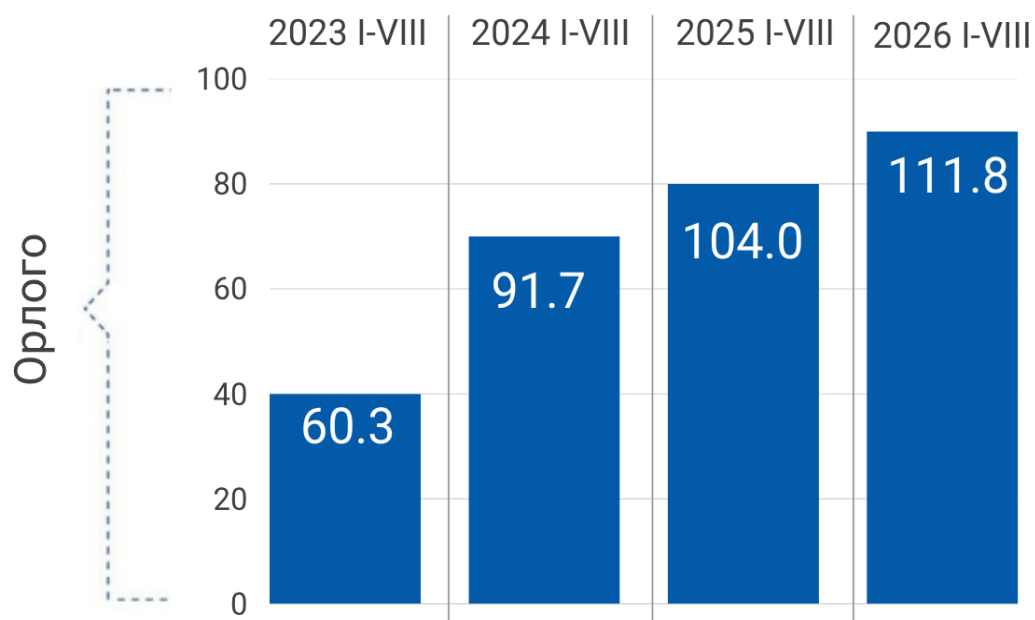
Жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэнийг хамруулна.

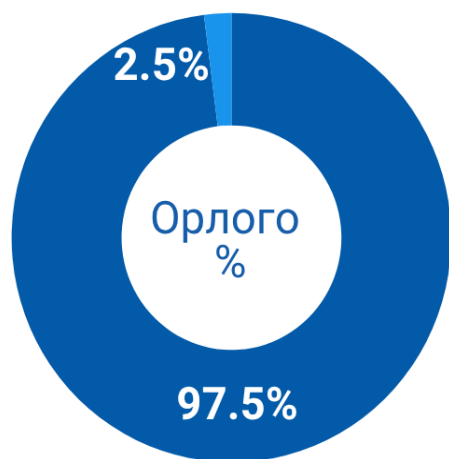
ДҮҮРГИЙН ТӨСӨВ

2026 оны VIII сар, тэрбум төгрөг

Орлого

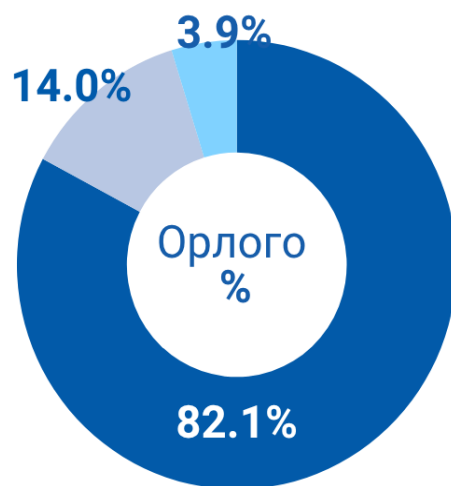

Төсвийн орлогын бүтэц

- Татварын орлого
- Татварын бус орлого

Татварын орлогын бүтэц

- Орлогын албан татвар
- Өмчийн татвар
- Бусад татвар

ТӨСӨВ

Төсвийн орлогын гүйцэтгэл өмнөх оны мөн үеэс 7.5 хувиар өссөн байна.

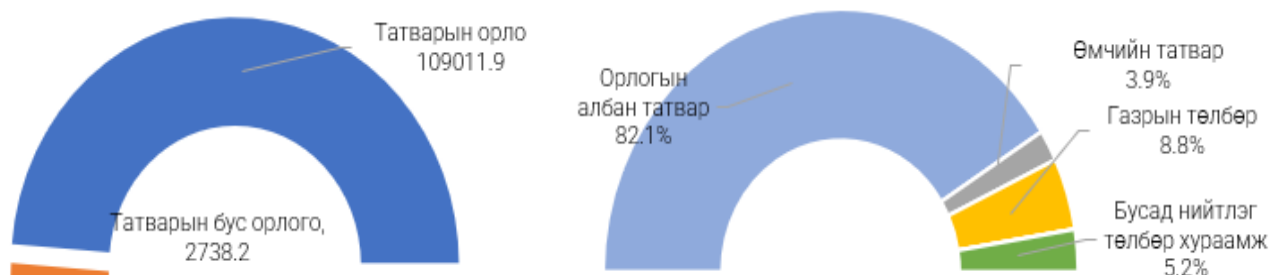
Дүүргийн нийт орлого, тусламжийн хэмжээ энэ оны 8 дугаар сард 111750.1 (77.8%) сая төгрөгт хүрч төлөвлөгөөнөөс 31933.5 (22.2%) сая төгрөгөөр дутуу бүрдсэн бол өмнөх оны мөн үеэс 7807.2 (7.5%) сая төгрөгөөр өссөн байна. Төсвийн нийт орлогын гүйцэтгэлийн 109011.9 (97.5%) сая төгрөгийг татварын орлого, 2738.2 (2.5%) сая төгрөгийг татварын бус орлого бүрдүүлжээ. Нийт татварын орлогод 89500.9 (82.1%) сая төгрөгийг орлогын албан татвар, 4226.1 (3.9%) сая төгрөгийг өмчийн татвар, 9608.2 (8.8%) сая төгрөгийг газрын төлбөр, 5625.6 (2.4%) сая төгрөгийг бусад төлбөр хураамж тус тус эзэлж байна. Тайлант хугацааны татварын орлогын дүн өмнөх оны 8 сараас 8703.1 сая төгрөгөөр буюу 8.7 хувиар өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 5. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, 2026 ОНЫ 8 ДУГААР САРД

Үзүүлэлт	Төсвийн орлого/сая.төг/				Өөрчлөлт Хувь
	2025 I-VIII		2026 I-VIII		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	128 073.2	103 942.9	143 683.6	111 750.1	-22.2
1. Татварын орлого	121 615.5	100 308.8	141 362.2	109 011.9	-22.9
1.1 Орлогын албан татвар	97 889.8	81 755.1	118 142.7	89 500.9	-24.2
1.1.1.Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	60 914.8	54 032.9	76 798.0	61 020.6	-20.5
1.1.2 .Үйл ажиллагааны орлого	6 100	5 240.6	6 984.3	7 130.9	2.1
1.1.3. Хөрөнгийн орлого	7 875	6 616.9	9 339.7	3 429.5	-63.3
1.1.4. Хөрөнгө борлуулсны орлого	6 250	4 896.0	7 899.0	9 829.9	24.4
1.1.5. Хувь хүнээс суутгасан ОАТ	16 750	10 968.7	17 121.7	8 090.0	-52.8
1.2. Өмчийн татвар	4914.1	4 246.2	6342	4 226.1	-33.4
1.2.1. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	4 850	4 186.5	6 283.6	4 169.6	-33.6
1.2.2. Бууны албан татвар	44.0	39.9	35.4	32.0	-9.6
1.2.3. Малын тоо толгойн албан татвар	20.1	19.8	23.0	24.5	6.5
1.3. Газрын төлбөр	12 816.6	9 126.4	11 062.5	9 608.2	-13.1
1.3.1.Газрын төлбөр	12816.6	9 126.4	11 062.5	9 608.2	-13.1
1.4. Дотоодын бараа үйлчилгээний татвар	39.5	13.3	34.6	51.1	47.7
1.4.1. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	39.5	13.3	34.6	51.1	47.7
1.5. Бусад нийтлэг төлбөр хураамж	5 955.5	5 167.8	5 780.4	5 625.6	-2.7
1.5.1. Улсын тэмдэгтийн хураамж	1 718.8	508.3	317.6	267.9	-15.6
1.5.2. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4 231.7	4 647.3	5 451.4	5 347.8	-1.9
1.5.3 Ус рашаан ашигласны төлбөр	5.0	12.2	11.4	9.9	-13.2
2.Татварын бус орлого	6 457.7	3 634.1	2 321.4	2 738.2	18.0
2.1. Хүү, торгуулийн орлого	1 831.7	1 168.8	1 281.9	2 024.6	57.9
2.2. Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /үндсэн/	210.0	177.1	439.5	187.5	-57.3
2.3. Бусад орлого	4 416.0	2 288.2	600.0	526.1	-12.3

Мэдээллийн эх үүсвэр: Сонгинохайрхан дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

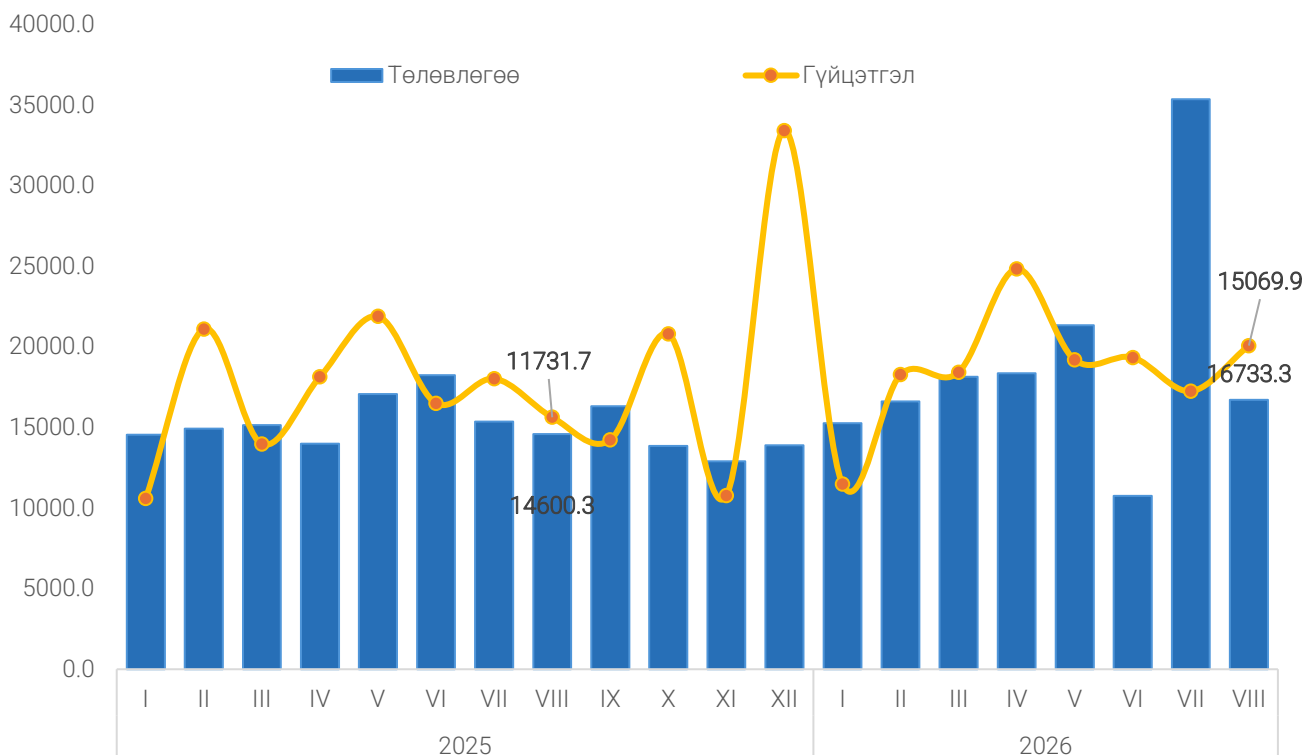
ЗУРАГ 2. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН БҮТЭЦ

ХҮСНЭГТ 6. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, 8 ДУГААР САРД

Төсвийн орлого				Үүнээс:					
Бүгд	Биелэлт %	Зөрүү сая.төг	Татварын орлого			Татварын бус орлого			
			Бүгд	Биелэлт %	Зөрүү сая.т	Бүгд	Биелэлт %	Зөрүү сая.т	
Дүн	111 750.1	77.8	31 933.5↓	109 011.9	77.1	32 350.3↓	2 738.2	118.0	416.8 ↑

ЗУРАГ 3. ТӨСВИЙН ОРЛОГО, САРЫН ГҮЙЦЭТГЭЛЭЭР

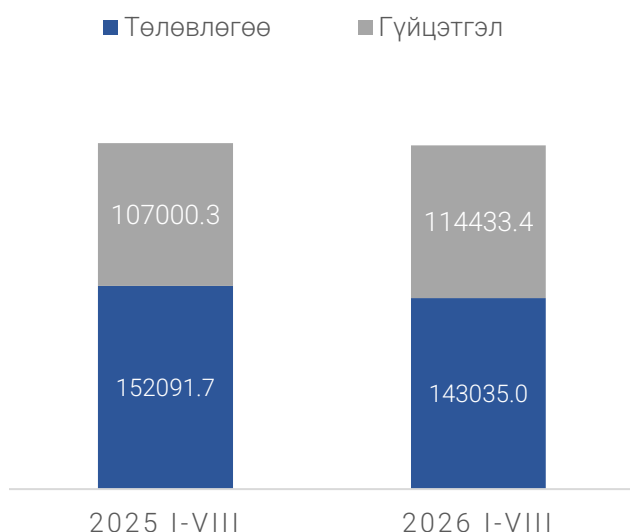

Энэ оны эхний 8 сард төсвийн орлогын гүйцэтгэл 15069.9 сая төгрөгт хүрсэн нь өнгөрсөн оны 8 сараас 3338.2 (28.4%) сая төгрөгөөр өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 7. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, 8 ДУГААР САРД

Үзүүлэлт	Батлагдсан төсөв жилээр	Төсвийн зарлага/сая.төг/ 2026 I-VIII		Хувь
		Төсөв	Гүйцэтгэл	
НИЙТ ЗАРЛАГА	223 048.1	143 035.0	114 433.4	80.0
Урсгал зардал	174 097.2	119 652.0	96 381.5	80.6
Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	160 406.4	110 674.7	87 452.0	79.0
Урсгал шилжүүлэг	13 690.8	8 977.3	8 929.5	99.5
Хөрөнгийн зардал	48 950.9	23 383.0	18 051.9	77.2

ЗУРАГ 4. ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, 8 САРААР

Оны эхний 8 сарын төсөвт зардал 143035.0 сая төгрөг бөгөөд нийт батлагдсан төсвийн 64.1 %-ийг эзэлж байна. Үүнээс 80.0 хувь буюу 114433.4 сая төгрөгийг зарцуулжээ. Энэ сарын зарцуулсан зардлын 84.2 хувийг урсгал зардал, 15.8 хувийг хөрөнгийн зардалд зарцуулжээ. 2026 оны 8 сард төсвийн төлөвлөсөн зардал өмнөх оны мөнх үеэс 9056.7(6.0%) сая төгрөгөөр буурсан бол гүйцэтгэл 7433.1(6.9%) сая төгрөгөөр өссөн байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Татварын орлого:

Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр, хураамжаас бүрдэнэ.

Татварын бус орлого:

Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Төсвийн орлого:

Ирээдүйн өв сан, тогтворжуулалтын сан болон тэнцвэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 8 сард 100.6 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн нийт орлогын төлөвлөгөө 2026 оны 8 сард 181.0 тэрбум, гүйцэтгэл 182.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Үүний 83.3%-ийг тэтгэврийн даатгал,

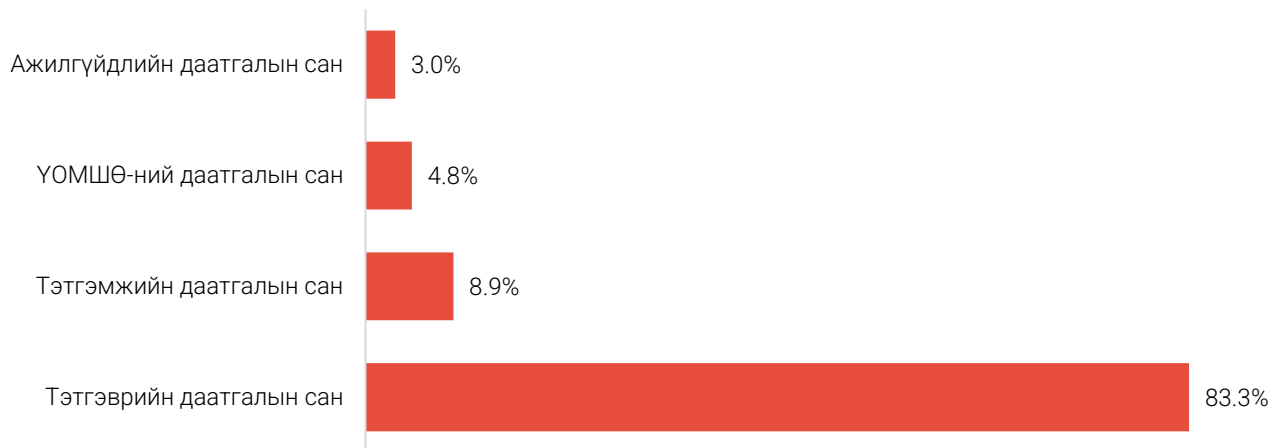
8.9%-ийг тэтгэмжийн даатгал, 4.8%-ийг ҮОМШӨ-ний даатгал, 3.0%-ийг ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 8. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, 8 ДУГААР САРД

Үзүүлэлт	2026 I-VIII	
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
	сая төгрөг	
Нийт орлого	180 981.8	182 098.4
Тэтгэврийн даатгалын сан	149 614.2	151 604.1
Тэтгэмжийн даатгалын сан	16 024.2	16 197.1
ҮОМШӨ ¹ -ний даатгалын сан	9 766.7	8 788.5
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	5 576.7	5 508.7

ҮОМШӨ¹-Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин

ЗУРАГ 5. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ХУВИАР

Нийгмийн даатгалын сангаас 2026 оны 8 сард 397.0 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг 59107 хүнд олгожээ. Үүний 354.3 (89.2%) тэрбум төгрөгийг тэтгэврийн даатгалын сангаас, 23.2 (5.9%) тэрбум төгрөгийг тэтгэмжийн даатгалын сангаас, 2.3 (0.6%) тэрбум төгрөгийг ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас, 17.2 (4.3%) сая

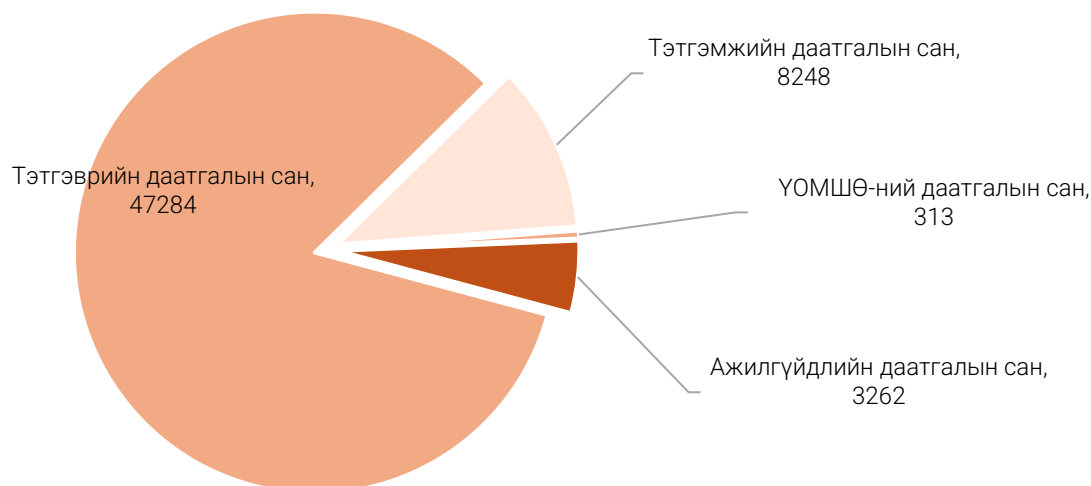
төгрөгийг ажилгүйдлийн даатгалын сангаас тус тус олгосон байна. Тэтгэврийн даатгалын сангийн 79.1%-ийг өндөр насны тэтгэвэр, 9.0%-ийг Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэвэр, 3.1%-ийг Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр, 8.9%-ийг Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр болон бусад зардал эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 9. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОЛГОСОН ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ

№	Үзүүлэлт	Тэтгэвэр,тэтгэмж авагчдын тоо	2026 I-VIII	
			Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
			Өссөн дүнгээр, сая.төг	
	НД сангийн нийт зарлага	59 107	397 863.7	396 989.7
1	Тэтгэврийн даатгалын сан	47 284	354 126.1	354 276.2
	1.1.Өндөр насны тэтгэвэр	37 233	279 701.3	280 122.5
	1.2.Хөдөлмөрийн чадвар алдсны тэтгэвэр	5 657	32 041.7	31 936.1
	1.3.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	1 868	10 994.3	10 810.3
	1.4.Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр	2 526	31 349.4	31 385.5
	1.5.Бусад зардал	-	39.5	21.8
2	Тэтгэмжийн даатгалын сан	8 248	23 666.8	23 229.2
	2.1.ХЧТА тэтгэмж	3 965	2 068.3	2 006.2
	2.2.Жирэмсний болон амаржсаны	3 330	17 289.3	16 401.9
	2.3.Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлд олгох 2.4.тэтгэмж	953	3 768.4	2 853.0
	2.5.Бусад зардал	-	540.8	1 968.2
3	ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	313	2 444.0	2 313.2
	3.1.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	209	1 936.4	1 832.1
	3.2.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	35	322.2	345.1
	3.3.ҮОМШӨ тэтгэмж	66	142.3	135.3
	3.4.ҮОМШӨ сувилллын зардал	3	19.9	0
	3.5.Бусад зардал	-	23.4	0.77
4	Ажилгүйдлийн даатгалын сан	3 262	17 626.7	17 171.1
	4.1.Ажилгүйдлийн тэтгэмж	3 262	17 626.5	17 171.0
	4.2.Бусад зардал	-	0.2	0.1

Мэдээллийн эх үүсвэр: Сонгинохайрхан дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар

ЗУРАГ 6. ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ АВАГЧДЫН ТОО, 8 САРД

Ойлголт, тодорхойлолт:

Нийгмийн даатгал:

Иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болох үед өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм, эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Нийгмийн даатгалын сан:

Ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах, нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ.

Даатгуулагч:

Хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг хэлнэ.

Тэтгэвэр:

Даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, эсхүл өндөр насны тэтгэвэр авах насанд хүртэл, нас барахад нь түүний асрамжид байсан гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүнд нийгмийн даатгалын сангаас сар бүр олгох мөнгөн олговор юм.

Тэтгэмж:

Хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдах, жирэмсний, амаржсаны чөлөө эдлэх, ажилгүй болох тохиолдолд даатгуулагч өөрт нь, даатгуулагч нас барах тохиолдолд гэр бүлд нь хууль заасан болзол, нөхцөлийн дагуу нийгмийн даатгалын сангаас тодорхой хугацаанд буюу нэг удаа олгох мөнгөн олговор байна. Эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ.

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ

Нийгмийн халамжийн зарлага 2026 оны 8 сард давхардсан тоогоор 1.3 сая иргэнд 170.2 тэрбум төгрөг олгогдсон байна.

Нийгмийн халамж нь орлого багатай, хүүхэд, өндөр настан, хөгжлийн бэршээлтэй иргэн зэрэг зорилтот бүлэгт чиглэсэн төрөөс иргэдээ дэмжих арга хэрэгсэл юм. Сонгинохайрхан

дүүргийн нийгмийн халамжийн сангаас 2026 оны 8 сард 1.3 сая хүнд 170.2 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламж олгогдсон байна.

ХҮСНЭГТ 10. НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САНГИЙН ЗАРДАЛ, төрлөөр, 8 дугаар сард

Үзүүлэлт	2026 I-VIII		Нийт халамжийн санд эзлэх хувь
	Хүн	Гүйцэтгэл	
	Тоо	Сая төгрөг	
Нийт	1 293 436	170 196.5	100
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр	54 172	24 487.0	14.4
Асаргааны тэтгэмж	56 563	18 734.4	11.01
Эх, эцэг, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	54 182	6 023.4	3.5
Алдар цолтой ахмад настанд олгох хөнгөлөлт, тусламж	86	15.6	0.01
Хүүхдийн мөнгө	1 069 803	105 294.4	61.9
Онцгой тохиолдлын мөнгөн тэтгэмж	61	73.2	0.04
Амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	7 163	5 707.3	3.35
Ахмад настны хөнгөлөлт, тусламж	8 548	2 083.3	1.22
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт, тусламж	1 145	673.2	0.4
Алдарт эхийн одон	23 478	5 623.8	3.3
Насны хишиг	18 235	1 480.9	0.87

Олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламжийн 105.3 (61.9%) тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж, 24.5 (14.4%) тэрбум төгрөгийг нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, 18.7 (11.0%) тэрбум төгрөгийг асаргааны тэтгэмж, 6.0 (3.5%) тэрбум төгрөгийг олон хүүхэдтэй эцэг эхийн одонгийн тэтгэмж, 5.7 (3.4%) тэрбум төгрөгийг амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж, 5.5 (3.3%) тэрбум төгрөгийг алдарт эхийн

одонгийн тэтгэмж, 2.1(1.2%) тэрбум төгрөгийг ахмад настны хөнгөлөлт тусламж, 1.5 (1.0%) тэрбум төгрөгийг насны хишиг, үлдсэн 0.7 (0.45%) тэрбум төгрөгийг алдар цолтой ахмад настанд олгох хөнгөлөлт, тусламж, онцгой тохиолдлын мөнгөн тэтгэмж, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт, тусламж тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 11. АХМАД НАСТНЫ ТЭТГЭМЖ, ХӨНГӨЛӨЛТ, төрлөөр, 2026 оны 8 дугаар сард

Үзүүлэлт	2026 VIII		Нийт ахмад настны тэтгэмж, хөнгөлөлтөнд эзлэх хувь
	Хүн	Гүйцэтгэл	
	Тоо	Сая төгрөг	
Нийт	8 548	2 083.3	100
Оршуулгын тэтгэмж	35	103.0	4.9
Амралт, сувилал	2 570	670.7	32.2
Рашаан сувилал	3 463	883.6	42.4
Протез	2 121	277.4	13.3
Ортопед, тусгай хэрэгсэл	359	148.6	7.2

Ахмад настны тэтгэмж, хөнгөлөлтийн 883.6 (42.4%) сая төгрөгийг рашаан сувилалд амрах хөнгөлөлт, 670.7 (32.2%) сая төгрөгийг амралт сувилал, 277.4 (13.3%) сая төгрөгийг протез /Сүүж-түнхний үе, өвдөгний үе, сүүж-түнх, дунд чөмөг, шилбэ, шилбэний түгжээт хадаас, өвдөгний тулгууртай шилбэний, тавхай, тавхайн урд хэсэг, мөр, бугалга, тохой, шуу, сарвуу, хуруу,

хиймэл шүд, эрүү, зүрхний хиймэл хавхлага, гавлын титан бүрхэвч, дунд чихний титан, шилэн нүд, хуванцар нүд, нүдний болор, нүдний уян болор зэргийг суулгах/-ийн хөнгөлөлт, 148.6 (7.2%) сая төгрөгийг ортопед, тусгай хэрэгслийн хөнгөлөлт, хөнгөлөлт, 103.0 (4.9%) сая төгрөгийг оршуулгын тэтгэмж, тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 12.

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭНИЙ ХӨНГӨЛӨЛТ, тусламж, төрлөөр, 8 дугаар сард

Үзүүлэлт	2026 VIII		Нийт хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт, тусламжинд эзлэх хувь
	Хүн	Гүйцэтгэл	
	Тоо	Сая төгрөг	
Нийт	1 145	673.2	100
Оршуулгын тэтгэмж	92	280.0	41.6
Харилцаа, холбооны зардал	283	42.5	6.3
Рашаан сувилал	124	53.8	8.0
Цэцэрлэг, сургуулийн унааны хөнгөлөлт	45	9.0	1.3
Ортопед, тусгай хэрэгсэл	370	246.8	36.6
Протез	154	30.3	4.5
Түлш, орон сууцны үнийн хөнгөлөлт	77	10.8	1.6

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт, тусламжийн 280.0 (41.6%) сая төгрөгийг оршуулгын тусламж, 246.8 (36.6%) сая төгрөгийг ортопед, тусгай хэрэгслийн хөнгөлөлт, 53.8 (8.0%) сая төгрөгийг рашаан сувиллын хөнгөлөлт, 42.5 (6.3%) сая төгрөгийг харилцаа, холбооны зардал, 30.3 (4.5%) сая төгрөгийг протез /Сүүж-түнхний үе, өвдөгний үе, сүүж-түнх, дунд чөмөг, шилбэ, шилбэний түгжээт хадаас, өвдөгний тулгууртай шилбэний, тавхай,

тавхайн урд хэсэг, мөр, бугалга, тохой, шуу, сарвуу, хуруу, хиймэл шүд, эрүү, зүрхний хиймэл хавхлага, гавлын титан бүрхэвч, дунд чихний титан, шилэн нүд, хуванцар нүд, нүдний болор, нүдний уян болор зэргийг суулгах/-ийн хөнгөлөлт, 10.8 (1.6%) сая төгрөгийг түлш, орон сууцны үнийн хөнгөлөлт, 9.0 (1.3%) сая төгрөгийг цэцэрлэг сургуулийн унааны хөнгөлөлт тус тус эзэлж байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Нийгмийн халамж:

Эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан, эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ.

Байнгын асаргаа шаардлагатай иргэн:

Бусдын туслалцаагүйгээр өдөр тутмын үйлдлээ бие даан гүйцэтгэх чадваргүй, эсхүл оюуны хөгжлийн бэрхшээлтэй, сэтгэцийн хүнд хэлбэрийн эмгэгтэй хүнийг хэлнэ.

Бүтэн өнчин хүүхэд:

Эцэг, эх нь тогтоогдоогүй, эсхүл эцэг, эх нь хоёул нас барсан, сураггүй алга болсон, эрх зүйн чадамжгүй, эцэг, эх байх эрхээ шүүхийн шийдвэрээр хязгаарлуулсан, хасуулсан бол тухайн шийдвэр хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, түүнчлэн эцэг тодорхойгүйн улмаас эхтэйгээ

амьдарч байгаад эх нь нас барсан, гэр бүл салсны улмаас асрамждаа авсан эх/эцэг/ нь нас барсан 18 хүртэлх насны хүүхдийг хэлнэ.

Өрх толгойлсон эх /эцэг/:

Нөхөр, эхнэрийн аль нэг нь нас барсан, эсхүл сураггүй алга болсон нь шүүхээр тогтоогдсон, гэрлэлтээ цуцлуулсан, эцэг, эх байх эрхээ шүүхийн шийдвэрээр хязгаарлуулсан, хасуулсан бол тухайн шийдвэр хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, гэрлэж байгаагүй боловч төрүүлсэн болон үрчлэн авсан хүүхэдтэй ганц бие эх /эцэг/-ийг хэлнэ.

Төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээ:

Асран хамгаалах, харгалзан дэмжих төрөл, садангүй бөгөөд бие даан амьдрах чадваргүй, ганц бие, байнгын эмчилгээ, асаргаа шаардагдах ахмад настан болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, түүнчлэн хүнд нөхцөлд байгаа хүүхдийг байрлуулан хоол, хувцас, эмнэлэг, соёл, ахуй, сэтгэл зүй, асаргаа сувилахуйн үйлчилгээ үзүүлэх, тэдний амьдралын хэвийн нөхцөлийг бүрдүүлэх, хууль ёсны эрх ашгийг нь хууль тогтоомжид заасны дагуу хамгаалах үйл ажиллагаа хэлнэ.

Эх үүсвэр: Сонгинохайрхан дүүргийн Нийгмийн халамжийн хэлтэс

ГЭМТ ХЭРЭГ

2026 оны VIII сард

Сүхбаатар

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг

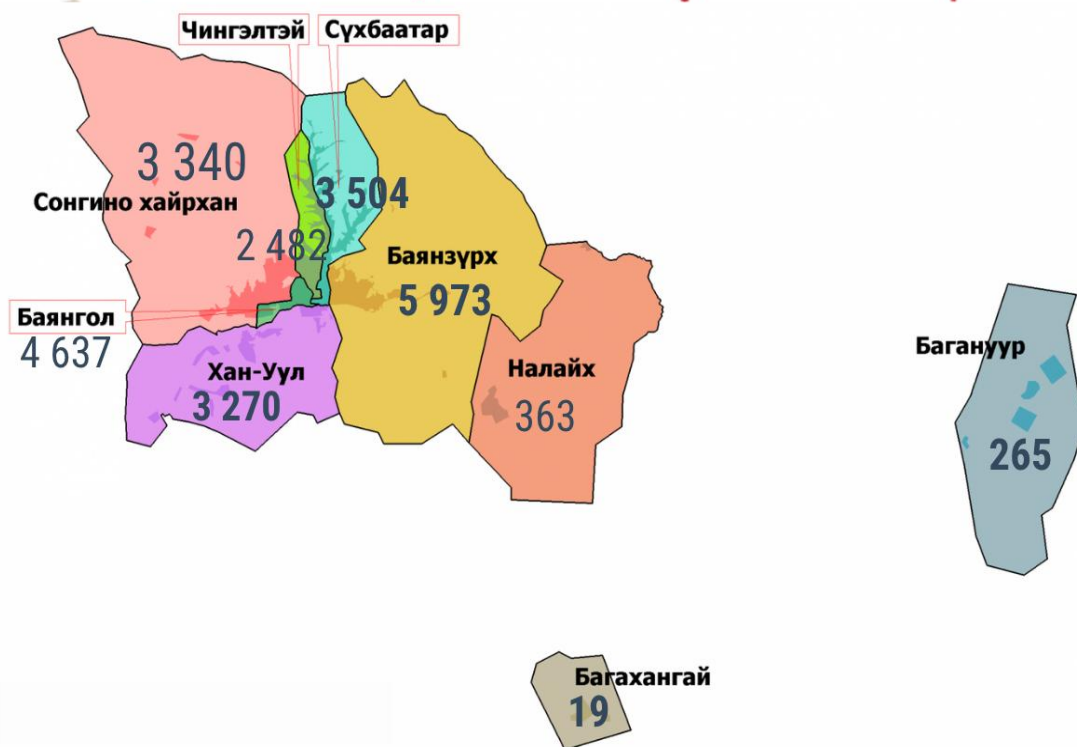
2025 VIII

3 065

2026 VIII ↑ 9.0%

3 340

Дүүргээр

Гэмт хэргийн улмаас

Хохирсон хүн

3 132

Гэмтсэн хүн

728

Нас барсан хүн

81

ГЭМТ ХЭРЭГ

2026 оны 8 сард 3340 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 275 (9.0%) хэргээр өссөн байна.

Монгол улсад 2026 оны 8 сарын байдлаар нийт 35512 гэмт хэрэг бүртгэгдсэнээс нийслэлд 23853 (67.1%), дүүрэгт 3340 (9.4%) гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй

харьцуулахад улсын хэмжээнд 1741 (5.1%) хэргээр өссөн, нийслэлийн хэмжээнд 262 (1.1%), дүүргийн хэмжээнд 275 (9.0%) хэргээр тус тус өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 13. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, хэлтсээр, 8 дугаар сард

Хэлтэс	2025 VIII	2026 VIII	Өөрчлөлт		Нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь
	Тоо		Тоо	Хувь	
Нийт гэмт хэрэг	3 065	3 340	275	9.0	100.0
СХДЦХ-1	1 337	1 240	-97	-7.3	37.1
СХДЦХ-2	715	1 175	460	64.3	35.2
СХДЦХ-3	1 013	925	-88	-8.7	27.7

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад Цагдаагийн 2 дугаар хэлтэст 460 (64.3%) хэргээр өссөн бол Цагдаагийн 1 дүгээр хэлтэст 97 (7.3%),

Цагдаагийн 3 дугаар хэлтэст 88 (8.7%) хэргээр тус тус буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.

ХҮСНЭГТ 14. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, 8 дугаар сард

Дүүрэг	2025 I-VIII	2026 I-VIII	Өөрчлөлт		Нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь
	Тоо		Тоо	Хувь	
Нийт гэмт хэрэг	3 065	3 340	275	9.0	100.0
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	71	66	-5	-7.0	2.0
Хүнийг алах гэмт хэрэг	9	14	5	55.6	0.4
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	616	621	5	0.8	18.6
Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэхгэмт хэрэг	8	6	-2	-25.0	0.2
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	59	50	-9	-15.3	1.5
Хүчиндэх гэмт хэрэг	30	19	-11	-36.7	0.6
Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	26	7	-19	-73.1	0.2
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	2	4	2	2**	0.1
Хулгайлах гэмт хэрэг	580	747	167	28.8	22.4
Дээрэмдэх гэмт хэрэг	116	97	-19	-16.4	2.9
Залилах гэмт хэрэг	1 014	1 061	-47	4.6	31.8
Хөрөнгө завших гэмт хэрэг	45	34	-11	-24.4	1.0
Алдаатай гүйлгээ андуурагдсан илгээмж, гээгдэл эд хөрөнгө, алдуул мал завших гэмт хэрэг	86	83	-3	-3.5	2.5
Автотээврийн хэрэгсэл зөвшөөрөлгүй авч явах	21	19	-2	-9.5	0.6
Эд хөрөнгө устгах, гэмтээх	66	68	2	3.0	2.0
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	13	54	41	4.2**	1.6
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	26	40	14	53.8	1.2
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	15	7	-8	-53.3	0.2
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	10	10	-	-	0.3
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	28	88	60	3.1**	2.4
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	224	245	21	9.4	7.3

**дахин их

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн гаралтыг төрлөөр нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хүнийг алах гэмт хэрэг 5 (55.6%), хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 5 (0.8%), хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг 2 (2**), хулгайлах гэмт хэрэг 167 (28.8%), эд хөрөнгө устгах, гэмтээх гэмт хэрэг 2 (3.0%), эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг 41 (4.2**), олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 14 (53.8%), цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 60 (3.1**), хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 21 (9.4%) хэргээр тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. Харин хүний амьд явахын эсрэг гэмт хэрэг 5

(7.0%), хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 9 (15.3%), гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг 2 (25.0%), хүчиндэх гэмт хэрэг 11 (36.7%), хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 19 (73.1%), дээрэмдэх гэмт хэрэг 19 (16.4%), залилах гэмт хэрэг 47 (4.6%) хөрөнгө завших гэмт хэрэг 11 (24.4%), алдаатай гүйлгээ андуурагдсан илгээмж, гээгдэл эд хөрөнгө, алдуул мал завших гэмт хэрэг 3 (3.5%), авто тээврийн хэрэгсэл зөвшөөрөлгүй авч явах гэмт хэрэг 2 (9.5%), нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 8 (53.3%) хэргээр тус тус буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.

ЗУРАГ 7. ХҮЛЭЭН АВСАН НИЙТ ДУУДЛАГА, төрлөөр, 2026 оны 8 сард

2026 оны 8 сард дүүргийн хэмжээнд нийт 62047 дуудлага, мэдээлэл хүлээн авсан нь өмнөх оны мөн үеэс 2889 (4.8%) нэгжээр өссөн байна. Өмнөх оны мөн үеэс гэмт хэргийн шинжтэй дуудлага мэдээлэл 508 (14.6%), зөрчлийн шинжтэй дуудлага мэдээлэл 2633 (5.3%), хүүхэд, гэр бүл хүчирхийллийн шинжтэй дуудлага, мэдээлэл 226 (4.1%) нэгжээр тус тус өссөн. Зарлан мэдээллийн шинжтэй дуудлага 203 (29.1%) нэгжээр буурсан байна. Үүнээс хүлээн авч шалгасан гомдол, мэдээлэл нийт 21959 байсны 9176 (41.7%) нь гэмт хэргийн шинжтэй, 12783 (58.3%) нь зөрчлийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл байна. Өмнөх оны мөн

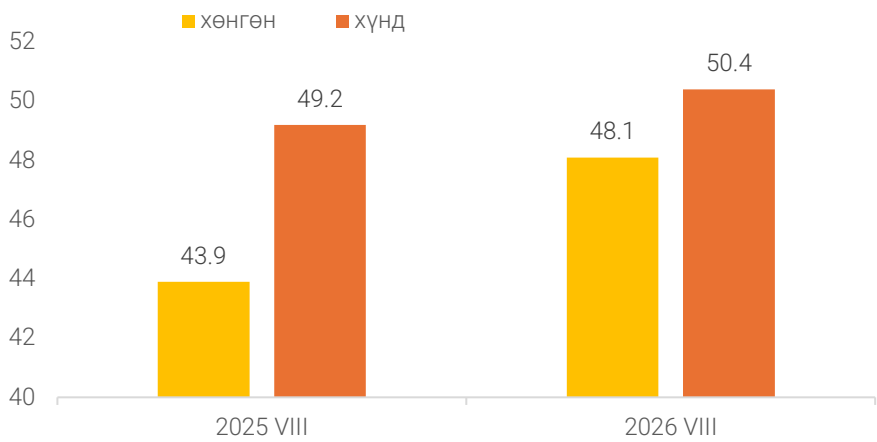
үетэй харьцуулахад 8547 (58.2%) гомдол, мэдээллээр буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.

ХҮСНЭГТ 15. ХҮЛЭЭН АВЧ ШАЛГАСАН ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ, 2026 оны 8 сард

Хүлээн авч, шалгасан гомдол мэдээллийн төрөл	Үүнээс:			
	Гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл		Зөрчлийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл	
	тоо	хувь	тоо	хувь
Нийт	9 176	100	12 783	100
Хэрэг нээсэн	2 862	31.2	6 478	50.7
Татгалзсан	5 396	58.8	6 124	47.9
Шилжүүлсэн	119	1.3	12	0.1
Үлдсэн	799	8.7	169	1.3

Хүлээн авсан 21959 гомдол мэдээллийн 20991 (95.5) хувийг шийдвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.3 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

ЗУРАГ 8. ГЭМТ ХЭРГИЙН ИЛРҮҮЛЭЛТ, ангиллаар,хувиар, 2026 оны 8 сард

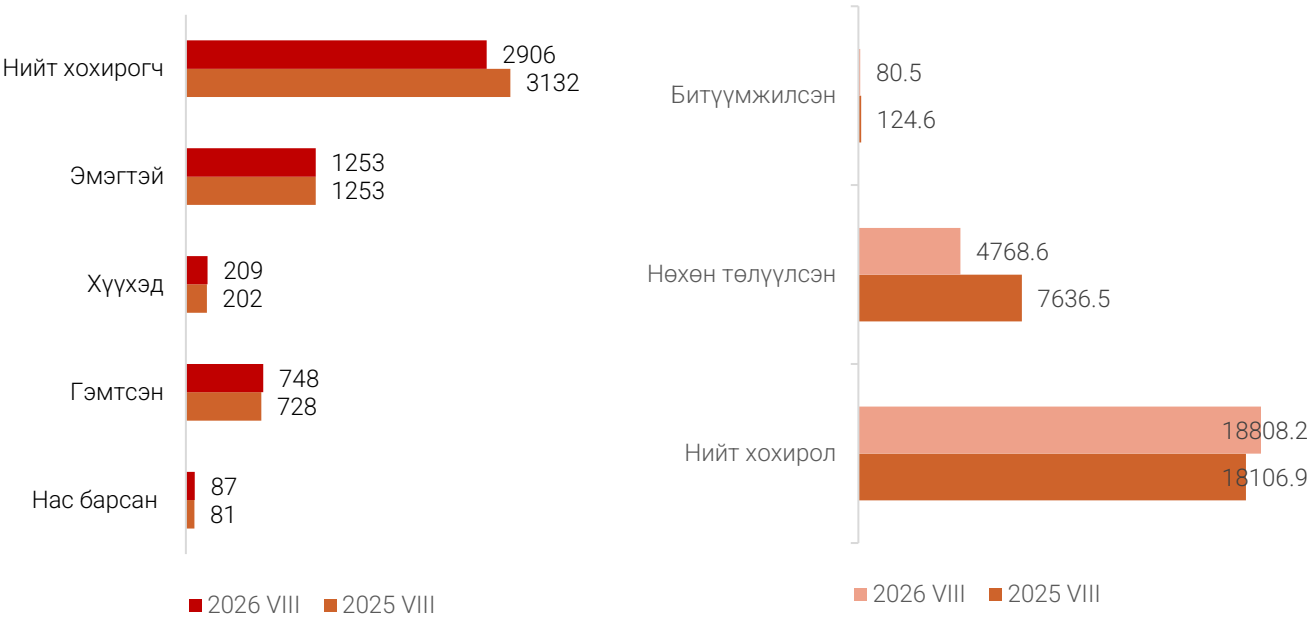

2026 оны 8 сард нийт бүртгэгдсэн 3340 гэмт хэргийн 2787 (83.4%) хэрэгт хэрэг бүртгэл нээсэн. Үүнээс 1529 (45.8%) хэргийг илрүүлэн яллагдагч татсан байна. Нийт илрүүлсэн гэмт хэргээс хөнгөн гэмт хэргийн илрүүлэлт 48.1%, хүнд гэмт хэргийн илрүүлэлт 50.4% байна.

ХҮСНЭГТ 16. ГЭМТ ХЭРГИЙН ИЛРҮҮЛЭЛТ, хэлтсээр, 2026 оны 8 сард

Хэлтэс	Хэрэг бүртгэл нээсэн		Илрүүлсэн хэрэг		Илрүүлэлт		Өөрчлөлт	
	2025 VIII	2026 VIII	2025 VIII	2026 VIII	2025 VIII	2026 VIII	Тоо	Хувь
	Тоо	Тоо	Тоо	Тоо	Хувь	Хувь		
Нийт	2 571	2 787	1 303	1 529	44.5	48.4	226	17.3
СХДЦХ-1	1 082	986	438	517	34.7	45.2	79	16.4
СХДЦХ-2	564	979	347	527	51.8	47.2	251	51.9
СХДЦХ-3	925	822	518	485	52.2	53.0	-33	-6.4

ЗУРАГ 9. ГЭМТ ХЭРГИЙН ХОХИРОГЧ, ХОХИРЛЫН ХЭМЖЭЭ, ангиллаар,хувиар, 2026 оны 8 сард

Гэмт хэргийн улмаас иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад 18.1 тэрбум төгрөгийн хохирол учирснаас 7.6 (42.2%) тэрбум төгрөгийг нөхөн төлүүлсэн байна. 2026 оны 8 сард гэмт хэргийн улмаас 3132 иргэн хохирч, үүнээс 81 хүн нас барж, 728 хүн гэмтсэн байна.

ХҮСНЭГТ 17. ЗӨРЧЛИЙН МЭДЭЭ, хэлтсээр, 2026 оны 8 сард

Хэлтэс	Нийт зөрчил				Нийт зөрчилд эзлэх хувь
	2025 VIII	2026 VIII	Өөрчлөлт		
	Тоо		Тоо	Хувь	
Нийт зөрчил	38 831	18 630	-20 201	-44.4	100.0
СХДЦХ-1	14 696	8 159	-6 537	-45.8	43.8
СХДЦХ-2	8 151	4 411	-3 740	-62.1	23.7
СХДЦХ-3	15 984	6 060	-9 924	-52.0	32.5

Дүүргийн хэмжээнд 2026 оны 8 сард нийт 18630 зөрчил бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 20201 (52.0%) зөрчлөөр буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна. Зөрчил гаргасан 15780 иргэн, 106 хуулийн этгээдийг 1.0 тэрбум төгрөгөөр торгож, 2046 хүнд

баривчлах шийтгэл оногдуулсан байна. Нийт бүртгэгдсэн зөрчлийн 8159 (43.8%) нь цагдаагийн I хэлтэст, 4411 (23.7%) нь цагдаагийн II хэлтэст, 6060 (32.5%) нь цагдаагийн III хэлтэст тус тус бүртгэгдсэн байна.

ХҮСНЭГТ 18. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, хороогоор, 2026 оны 8 сард

Хороо	2025 VIII	2026 VIII	Өөрчлөлт		Нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь
	Тоо	Тоо	Тоо	Хувь	
Дүүргийн дүн	3 065	3 340	275	9.0	100
1	65	56	-9	-13.8	1.7
2	77	48	-29	-37.7	1.4
3	53	39	-14	-26.4	1.2
4	77	41	-36	-46.8	1.2
5	35	38	3	8.6	1.1
6	62	103	41	66.1	3.1
7	86	99	13	15.1	3.0
8	63	43	-20	-31.7	1.3
9	74	250	176	3.4**	7.5
10	70	125	55	78.6	3.7
11	53	79	26	49.1	2.4
12	138	100	-38	-27.5	3.0
13	80	80	-	-	2.4
14	80	90	10	12.5	2.7
15	87	50	-37	-42.5	1.5
16	86	104	18	20.9	3.1
17	85	58	-27	-31.8	1.7
18	96	96	-	-	2.9
19	111	134	23	20.7	4.0
20	125	126	1	0.8	3.8
21	86	69	-17	-19.8	2.1
22	66	68	2	3.0	2.0
23	76	64	-12	-15.8	1.9
24	70	94	24	34.3	2.8
25	53	63	10	18.9	1.9
26	59	44	-15	-25.4	1.3
27	105	85	-22	-20.6	2.5
28	35	58	23	65.7	1.7
29	156	247	91	58.3	7.4
30	40	35	-5	-12.5	1.0
31	40	47	7	17.5	1.4
32	123	120	-3	-2.4	3.6
33	96	89	-7	-7.3	2.7
34	89	85	-4	-4.5	2.5
35	20	17	-3	-15.0	0.5
36	56	43	-13	-23.2	1.3
37	76	109	33	43.4	3.3
38	51	40	-11	-21.6	1.2
39	31	16	-15	-48.4	0.5
40	41	60	19	46.3	1.8
41	40	50	10	25.0	1.5
42	27	45	18	66.7	1.3
43	24	33	9	37.5	1.0

ЗУРАГ 10. ГЭМТ ХЭРГИЙН ГАРАЛТ, 2026 оны 8 сард

Ойлголт, тодорхойлолт:

Гэмт хэрэг:

Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

16 түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг:

Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000- аар үржүүлж тооцно.

Хохирогч:

Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

Гэмт хэргийн хохирол:

Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

Эх үүсвэр:

Сонгинохайрхан дүүргийн цагдаагийн хэлтэс

Яллагдагч:

Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.

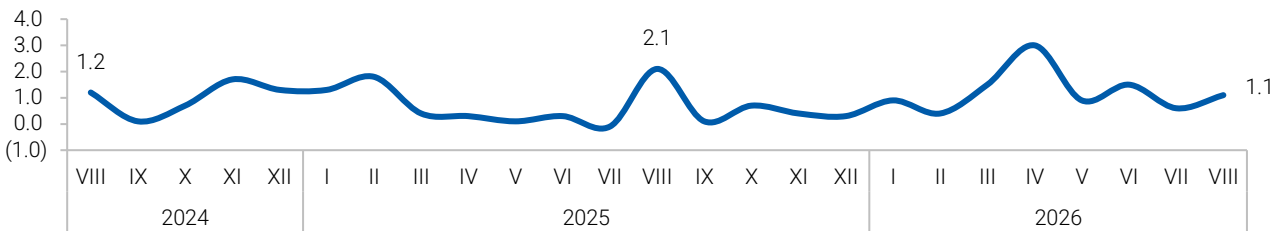

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс өмнөх оны мөн үеэс 12.5 хувиар өслөө.

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2026 оны 8 дугаар сард нийслэлийн хэмжээнд өмнөх оны мөн үеэс 12.5 хувиар, өмнөх сараас 1.1 хувиар өссөн байна.

ЗУРАГ 11. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

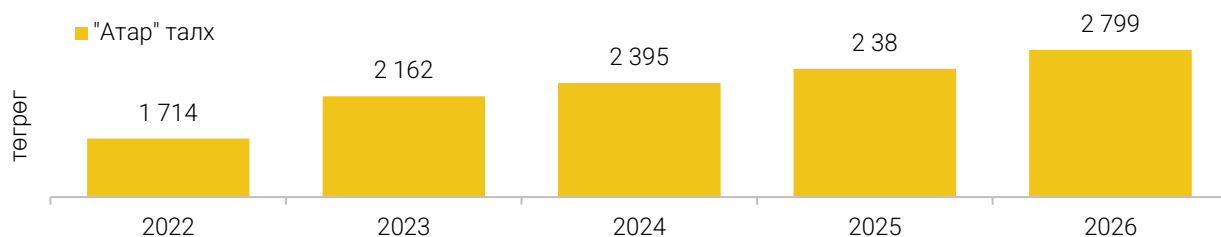
Хэрэглээний үнийн индекс 2026 оны 8 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 12.5 хувиар өсөхөд Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа бүлгийн үнэ 21.5 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи мансууруулах бодис бүлгийн үнэ 14.2 хувь, хувцас бөс бараа гутал бүлгийн үнэ 7.4 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа бүлгийн үнэ 8.9 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн

үнэ 7.1 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээний үнэ 7.7 хувь, боловсролын үйлчилгээний үнэ 17.4 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ бүлгийн үнэ 16.4 хувь, даатал санхүүгийн үйлчилгээний үнэ 17.1 хувь, бусад бараа үйлчилгээний үнэ 9.4 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

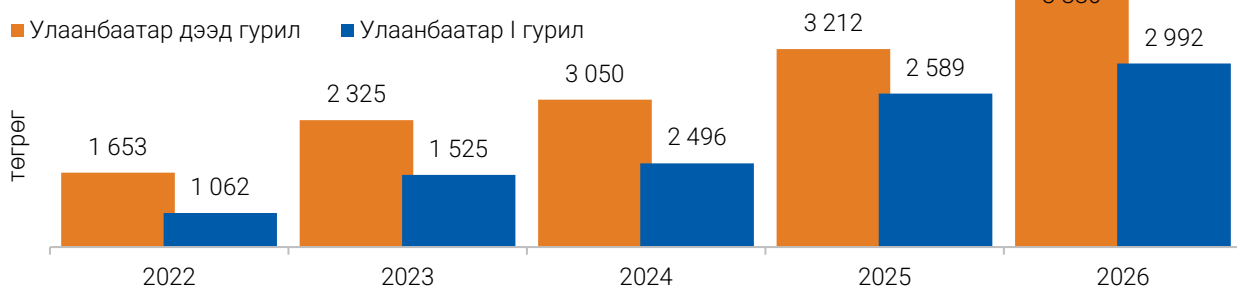
ХҮСНЭГТ 19. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, барааны бүлгээр

Бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжих нэгж	2024 VIII	2025 VIII	2026 VIII
Талх “Атар”, “Талх чихэр” ХК	ширхэг	2 395	2 538	2 799
Хонины мах, ястай	кг	12 291	14 890	25 775
Үхрийн мах, ястай	кг	14 821	18 919	29 150
Гурил, дээд зэрэг, “Улаанбаатар” ХК савласан	кг	3 050	3 212	3 880
Гурил, 1-р зэрэг, “Улаанбаатар” ХК савласан	кг	2 496	2 589	2 992
Гурил, 2-р зэрэг, “Улаанбаатар” ХК савласан	кг	1 785	1 836	2 152
Элсэн чихэр	кг	3 610	3 757	3 980
Төмс, монгол	кг	1 782	2 656	2 282
Байцаа, монгол	кг	1 548	2 791	3 050
Лууван, монгол	кг	2 991	3 163	2 790
Манжин, монгол	кг	2 503	4 875	4 066
Сонгино, хятад	кг	2 891	3 157	2 758
Цагаан будаа	кг	3 598	3 638	3 913
Алим, Польш	кг	6 401	7 039	8 562
Банана, импорт	кг	7 147	7 171	7 880
Сүү, ууттай, “Элекстра” 500 гр, 1 уут, Монгол	грамм	2 259	2 259	2 370
Өндөг, “Түмэн шувуут, Баян”, 1 ш, энгийн, Монгол	ширхэг	655	615	618

ЗУРАГ 12. НЭГ ШИРХЭГ ТАЛХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ,жил бүрийн 8 сард

ЗУРАГ 13. НЭГ КИЛОГРАММ САВЛАСАН ГУРИЛЫН ДУНДАЖ ҮНЭ,жил бүрийн 8 сард

ЗУРАГ 14. НЭГ КИЛОГРАММ ХҮСНИЙ НОГООНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ,жил бүрийн 8 сард

ХҮСНЭГТ 20.

НЭГ КИЛОГРАММ МАХНЫ ЖИЖИГЛЭН ХУДАЛДАА, долоо хоногийн дундаж үнэ, сараар

Үхрийн ястай мах												
Он	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
төгрөг												
2021	11 614	12 606	12 666	13 853	13 956	14 768	14 793	13 700	13 420	13 277	13 342	13 493
2022	14 059	13 999	14 255	14532	15 144	15 387	15 119	14 236	13 730	13 562	13 226	13 395
2023	13 610	14 416	15 072	16 747	18 476	20 100	19 040	16 436	16 277	15 688	15 542	15 842
2024	16 436	17 149	17 624	18 126	19 531	18 895	18 533	17 735	18 137	17 864	17 783	18 261
2025	19 073	19 637	19 932	20 064	20 280	21 285	19 495	19 200	19 200	19 325	19 075	20 495
2026	22 545	23 545	24 295	25 900	28150	33 000	32 850	29 150				
Хонины ястай мах												
Он	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
төгрөг												
2021	9 034	10 459	10 692	12 318	12 389	12 696	12 440	11 380	10 974	11 006	10 773	10 846
2022	11 530	11 939	12 585	12 620	12 705	12 803	12 358	11 526	11 022	10 238	9 806	9 918
2023	10 545	11 721	12 820	14 062	15 369	16 597	15 288	13 237	12 702	12 006	11 834	12 078
2024	12 923	13 776	13 917	14 628	16 054	16 355	15 294	14 745	14 510	14 245	14 088	14 697
2025	15 560	16 495	17 177	17 458	17 270	17 088	14 495	15 000	14 525	14 525	14 870	15 450
2026	18 125	18 250	18 375	21 500	22850	28 425	29 125	25 775				

2026 оны 8 дугаар сард хүнсний зах, супермаркет, бөөний төвүүдэд жижиглэн худалдаалагдаж буй үхрийн ястай махны үнэ өмнөх сартай харьцуулахад 11.3 хувиар, хонины ястай махны үнэ 11.5 хувиар тус тус буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 21.

ТҮЛШНИЙ ҮНЭ, байршлаар

Байршил	2024.VIII.26			2025.VIII.25			2026.VIII.31		
	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайж-руулсан түлш 25 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Байршил	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Хагас коксон шахмал түлш 25 кг
	Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод	
	төгрөг								
Хүчит шонхор зах	7 500	7 000	3 750	7 500	7 000	3 750	8 500	8 500	5 000
Сүхбаатар	7 500	7 000	3 750	7 500	7 000	3 750	9 000	9 000	5 000
Цайз зах	8 500	7 500	3 750	8 000	8 000	3 750	8 000	8 000	5 000
Хангай зах	7 000	7 000	3 750	7 000	7 000	3 750	8 000	8 000	5 000
Дундаж үнэ	7 625	7 125	3 750	7 500	7 250	3 750	8 365	8 365	5 000

Эх үүсвэр: Нийслэлийн хүн амын өргөн хэрэглээний үнийн VIII сарын мэдээ

ХҮСНЭГТ 22.

ШАТАХУУНЫ ҮНЭ, төрлөөр

ШТС	2025.VII.28					2026.VII.27				
	Аи 95	Аи 92 евро	Аи 92	Дизель түлш	Газ	Аи 95	Аи 92 евро	Аи 92	Дизель түлш	Газ
	төгрөг									
Тэс	-	-	-	-	-	-	4 950	3 040	4 190	-
Петровис	3 510	-	2 590	3 040	-	4 990	4 960	3 040	4 190	-
Сод монгол	3 510	-	2 590	2 940	-	4 110	3 290	3 040	4 190	-
Шунхлай	3 510	-	2 590	2 940	-	4 980	4 970	3 040	4 170	-
Юнигаз	-	-	-	-	1 950	-	-	-	-	2 150
Дундаж үнэ	3 510	-	2 590	2 973	1 950	4 674	4 476	3 040	4 185	2 150

Эх үүсвэр: Нийслэлийн хүн амын өргөн хэрэглээний үнийн VIII сарын мэдээ

Ойлголт, тодорхойлолт:

Хэрэглээний сагс:

Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин:

Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувь.

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ):

Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

Тооцох аргачлал:

ХҮИ-ийг хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглан, хувиргасан үнийн Ласпейресийн индексийн томъёогоор тооцно. Үүнд:

ХҮИ-ийн сагсны төлөөлөх чадварыг нэмэгдүүлэх, үнэн зөв байдлыг хангах үүднээс хэрэглээний сагс, жинг 3 жилд нэг удаа шинэчилдэг.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний сагсыг Улаанбаатар хотод 418 бараа, үйлчилгээ (аймагт 333 бараа, үйлчилгээ)-ээр бүрдүүлж, Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны 2023 оны үр дүнгээр жинг тооцон, 2023 оны дундаж үнийн суурьтайгаар 2025 оны 2 дугаар сараас эхлэн тархааж байна.

ХҮИ-ийг тооцохдоо бараа, үйлчилгээний геометр дундаж үнийг ашигласан.

I_{ct}^L – t тайлант үеийн Ласпейресийн үнийн индекс

t – Тайлант үе

0 – суурь үе

P_t^i – i барааны тайлант үеийн үнэ

P_0^i – i барааны тайлант үеийн үнэ

q_0^i – i барааны тайлант үеийн үнэ

$$I_{ct}^L = \sum \left(\frac{P_{it}}{P_{it-1}} \right) \left(\frac{P_{it-1}}{P_{it-2}} \right) \dots \left(\frac{P_{i2}}{P_{i1}} \right) \left(\frac{P_{i1}}{P_{i0}} \right) \frac{P_{i0} Q_{i0}}{\sum P_{i0} Q_{i0}}$$

ЦАГ УУР, АГААРЫН ЧАНАР, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2026 оны 8 дугаар сард 17.6 °C байв.

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2026 оны 8 дугаар сард 17.6 °C байгаа нь өмнөх оны мөн үеийн дундажтай харьцуулбал 1.0 °C-аар хүйтэн

байв. Энэ сарын хур тунадасны нийлбэр 61.8 миллиметр, салхины үнэмлэхүй их хурд 13 метр секунд хүрсэн байна.

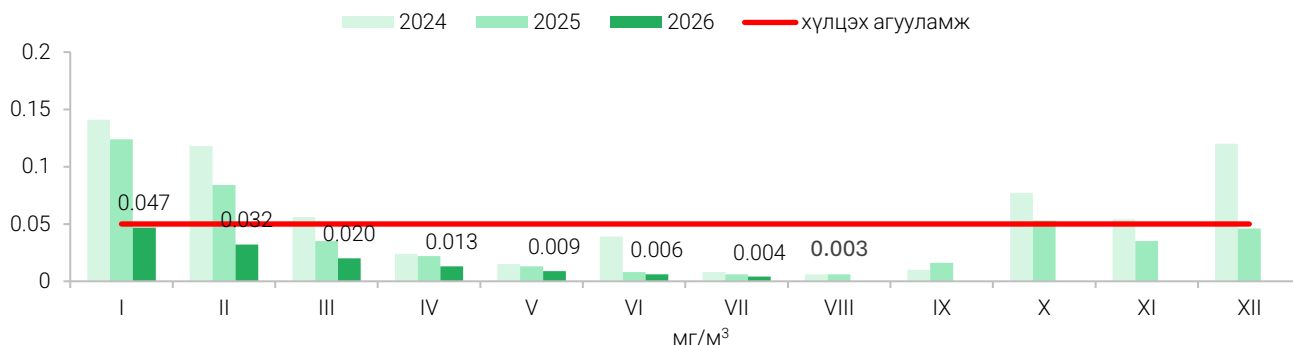
ХҮСНЭГТ 23. АГААРЫН БОХИРДОЛТ, 8 дугаар сард

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдлын тоо	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий, мг/м ³	SO ₂	0.050	300	0.022	-	0.003
Азотын давхар исэл, мг/м ³	NO ₂	0.050	354	0.061	10	0.022
Тоосжилт, мг/м ³	PM ₁₀	0.100	351	0.167	8	0.038
	PM _{2.5}	0.050	433	0.155	5	0.009
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, мг/м ³	CO	10.000	366	1.7	-	0.327
Озон, мг/м ³	O ₃	0.100	807	0.112	27	0.037

Улаанбаатар хотын агаарын чанарыг гэр хороолол, автозам, орон сууцны хороолол, үйлдвэрийн бүс орчмын 19 цэгт агаар бохирдуулах бодис болох хүхэрлэг хий (SO₂), азотын давхар исэл (NO₂), PM_{2.5}, PM₁₀ тоосонцор, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (CO), озон (O₃) болон цаг уурын үзүүлэлтүүдийг тасралтгүй хэмжилтийн автомат анализатороор тодорхойлж байна.

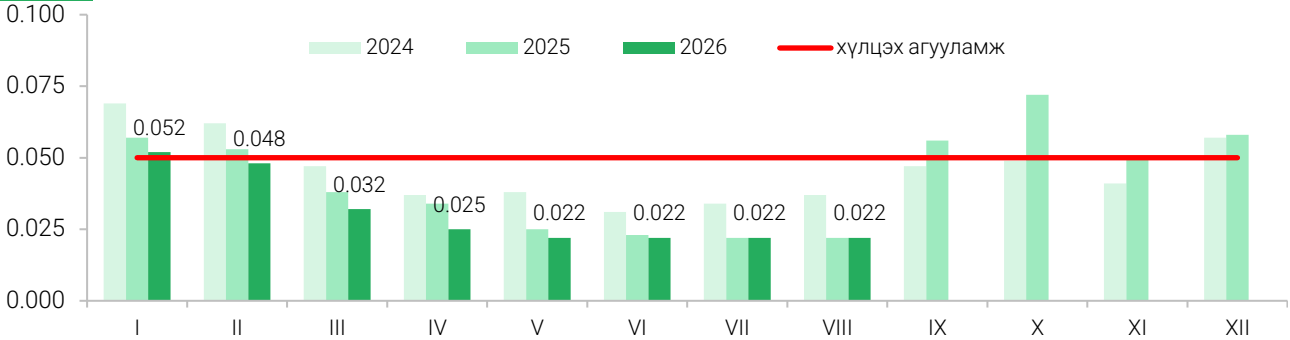
Улаанбаатар хотын агаар бохирдуулах бодисын 2026 оны 8 дугаар сарын дундаж агууламжийг өмнөх оны мөн үеийн сарын дундаж агууламжтай харьцуулахад PM₁₀ тоосонцор 0.010 мг/м³-ээр илүү, PM₁₀ тоосонцор 0.003 мг/м³-ээр, хүхэрлэг хий (SO₂) нь 0.003 мг/м³-ээр, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл 0.061 мг/м³-ээр тус тус бага байна.

ЗУРАГ 15. УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ ХҮХЭРЛЭГ ХИЙН АГУУЛАМЖ, 14 станцын дундаж

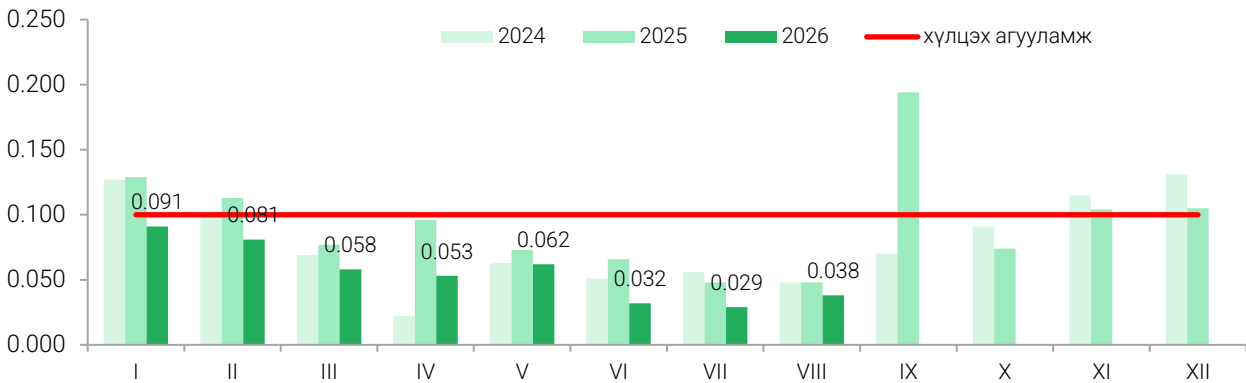
ЗУРАГ 16.

УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ АЗОТЫН ДАВХАР ИСЛИЙН АГУУЛАМЖ, 16 станцын дундаж

ЗУРАГ 17.

УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ 10 МИКРОНООС БАГА ХЭМЖЭЭТЭЙ ТООСНЫ АГУУЛАМЖ, 16 станцын дундаж

ХҮСНЭГТ 24.

УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАХ БОДИСЫН АГУУЛАМЖ АГААРЫН ЧАНАРЫН СТАНДАРТ ХҮЛЦЭХ АГУУЛАМЖААС ДАВСАН ТОХИОЛДЛЫН ТОО, станц, 2026 оны 8 дугаар сард

Станцын байршил	Хүхэрлэг хий (SO ₂)	Азотын давхар исэл (NO ₂)	Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл (CO)	Тоосонцор (PM ₁₀)	Тоосонцор (PM _{2.5})	Озон (O ₃)
Нийт	-	10	-	8	5	5
Мишээл экспо	-	-	-	-	-	-
Баруун 4 зам	-	1	-	-	-	-
Тахилт	-	-	-	-	-	-
13-р хороолол	-	-	-	-	-	-
Зуун айл	-	-	-	-	-	-
Цахилгаан станц	-	-	-	-	-	-
Ургах наран хороолол	-	-	-	-	-	-
Хайлааст	-	-	-	1	-	-
Таван буудал	-	-	-	2	-	-
Богд хааны ордон музей	-	9	-	-	-	-
Шархад	-	-	-	-	-	-
Налайх	-	-	-	-	-	-
Яармаг	-	-	-	2	-	-
Нисэх	-	-	-	-	-	5
Толгойт	-	-	-	3	5	-
Зурагт	-	-	-	-	-	-
Амгалан	-	-	-	-	-	-
Дамбадаржаа	-	-	-	-	-	-
Баянхошуу	-	-	-	-	-	-

ХҮСНЭГТ 25.

УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАХ БОДИСЫН ХОНОГИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ, мг/м³ 2026 оны 7 дугаар сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл Экспо төв	Баруун дөрвөн зам	Тахилт	13-р хороо- лол	Зуун айл	Цахил- гаан станц	Ургах наран хороолол	Хай- лааст	Таван буудал
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	-	0.006	0.005	0.003	0.002	0.002	0.002	0.002	0.001
	Хамгийн их	-	0.014	0.015	0.010	0.005	0.005	0.006	0.003	0.002
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	30	18	22	31	28	16	13	23
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж	-	0.039	-	0.034	0.008	0.011	0.019	0.009	0.015
	Хамгийн их	-	0.052	-	0.047	0.013	0.022	0.024	0.013	0.020
	XXX*-с давсан %	-	3	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	31	-	22	31	29	16	31	17
Нүүрс төрөгчи йн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.586	0.426	-	0.317	0.277	0.243	0.279	0.214	-
	Хамгийн их	1.098	0.540	-	0.391	0.386	0.919	1.587	0.283	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	16	31	-	28	31	30	16	31	-
Тоос PM ₁₀	Дундаж	0.041	0.042	0.057	0.029	-	-	-	0.046	0.049
	Хамгийн их	0.076	0.071	0.091	0.05	-	-	-	0.101	0.163
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	4	7
	Хэмжилтийн тоо	30	22	22	10	-	-	-	27	29
Тоос PM _{2.5}	Дундаж	0.013	0.008	0.010	-	0.006	0.004	0.011	0.003	-
	Хамгийн их	0.026	0.017	0.016	-	0.009	0.024	0.016	0.011	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	31	31	18	-	22	17	16	27	-
Озон O ₃ **	Дундаж	0.044	-	-	-	0.011	-	-	-	-
	Хамгийн их	0.084	-	-	-	0.023	-	-	-	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	85	-	-	-	93	-	-	-	-

үргэлжлэл

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Богд хааны ордон музей	Шар хад	Нала йх	Яар- маг	Нисэх	Толгойт	Зурагт	Дамба даржаа	Амга -лан	Баян- хошуу
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	-	0.002	0.003	0.007	-	0.005	-	-	-	-
	Хамгийн их	-	0.003	0.012	0.016	-	0.022	-	-	-	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	31	26	31	-	31	-	-	-	-
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж	0.051	0.032	0.018	0.017	-	0.016	0.020	0.019	-	-
	Хамгийн их	0.061	0.037	0.033	0.033	-	0.026	0.028	0.027	-	-
	XXX*-с давсан %	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	17	20	18	31	-	31	31	29	-	-
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.371	0.249	0.217	0.526	-	0.215	0.337	-	-	-
	Хамгийн их	0.489	0.303	0.309	1.7	-	0.36	0.53	-	-	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	31	31	28	31	-	31	31	-	-	-
Тоос PM ₁₀	Дундаж	-	0.022	0.045	0.063	0.026	0.037	0.008	0.031	-	-
	Хамгийн их	-	0.068	0.086	0.123	0.062	0.167	0.014	0.055	-	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	6	-	10	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	31	27	31	31	31	31	29	-	-
Тоос PM _{2.5}	Дундаж	-	0.003	0.003	0.013	0.007	0.023	0.005	0.008	0.010	0.012
	Хамгийн их	-	0.008	0.016	0.02	0.012	0.155	0.008	0.011	0.014	0.018
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	31	29	31	31	31	31	29	31	27
Озон O ₃ **	Дундаж	-	0.014	0.012	0.058	0.064	0.060	0.027	0.045	-	-
	Хамгийн их	-	0.028	0.034	0.096	0.112	0.099	0.029	0.07	-	-
	XXX*-с давсан %	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	-	93	80	93	93	91	93	86	-	-

Туул голын усны бохирдол:

Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лабораторийн 2026 оны 8 дугаар сарын 05-06-ны өдөр хийсэн хэмжилтээр Туул голын усны найрлага Туул-Сонгино доод харуул цэгийн орчимд Амоны азот 1.7 дахин, биохимийн хэрэгцээт

хүчилтөрөгч 1.4 дахин, нитритийн нэгдэл 2.0 дахин, эрдэс фосфор 1.0 дахин хүлцэх хэмжээнээс давж Туул голын ус бохирдолтой хэвээр байна.

ХҮСНЭГТ 26. НИЙСЛЭЛИЙН ГАДАРГЫН УСНЫ НАЙРЛАГА, 8 дугаар сард

Үзүүлэлт		Стандарт хэмжээ	“Туул-Налайх” харуул цэг		“Туул-Сонгино доод” харуул цэг	
			Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт
Хүчилтөрөгч	O ₂	≥6	7.59	1.5 дахин	7.10	1.3 дахин
Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	BXX ₅	≤3	1.5	Хэвийн	2.5	1.4 дахин
Нитритийн нэгдэл	NO ₂	≤0.02	0.27	Хэвийн	0.38	1.7 дахин
Амоны азот	NH ₄	≤0.5	0.002	Хэвийн	0.066	2.0 дахин
Эрдэс фосфор	P	≤0.1	0.006	Хэвийн	0.024	1.0 дахин

Байгаль орчны зөрчил:

Нийслэлийн хэмжээнд 2026 оны эхний 8 сард байгаль орчныг хамгаалах хууль, тогтоомжийг зөрчсөн 507 зөрчлийг илрүүлсэн байна. Илрүүлсэн нийт зөрчлийн 40.6 хувийг ан амьтны зөрчил, 29.8 хувийг ургамал, хөрсний бохирдол, 4.9 хувийг ойн зөрчил, 9.3 хувийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний зөрчил,

4.1 хувийг усны зөрчил, 4.1 хувийг агаар, химийн бодисын зөрчид, 2.2 хувийг газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхайн зөрчил, 3.6 хувийг бусад зөрчил эзэлж байна. Илрүүлсэн нийт зөрчилд 267.0 сая төгрөгийн торгууль ногдуулж, 1784.9 сая төгрөгийн нөхөн төлбөр ногдуулсан байна.

ХҮСНЭГТ 27. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЗӨРЧИЛ

Илрүүлсэн зөрчил, төрлөөр	2026 I-VIII		
	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (мян төгрөг)
НИЙТ	507	507	266 980.0
Ой	25	25	5 400.0
Ан, амьтан	206	206	63 130.0
Газрын	-	-	-
Ус	21	21	37 180.0
Ургамал, хөрсний бохирдол	151	151	66 410.0
Агаар, химийн хорт бодис	21	21	15 000.0
Газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхай	18	18	15 550.0
Геодези зураг зүй, кадастр	-	-	-
Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ	47	47	43 600.0
Бусад	18	18	20 710.0

Аюулт үзэгдэл, осол:

Нийслэл хотын нутаг дэвсгэрт 2026 оны эхний 8 сард 293 гамшиг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 52.6 хувиар өссөн байна.

Гамшгийн улмаас 52 хүн амь насаа алдаж, 502 хүнийг аварч, гамшгийн уршгийг арилгах ажилд нийт 3138.9 сая төгрөг зарцуулжээ.

2026 оны эхний 8 сард 1513 гал түймэр гарч өмнөх оны мөн үеэс 16.8 хувиар буурсан байна. Гал түймрийн улмаас 28 хүн түлэгдэж гэмтэн, 21 хүн эндсэн байна.

Худал дуудлага 53 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 96.3 хувиар өссөн байна. Гал түймрийн аюулаас 1320 хүн, 323 байшин барилга, 866.3 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг аварчээ.

Гал түймэр гарсан шалтгаанаар нь ангилбал санамсаргүй байдлаас 953 (68.0%), цахилгаанаас 358 (25.5%), санаатай үйлдлээр 16 (1.1%), бусад шалтгаанаар 56 (4.0%), шалтгаан тодорхойгүй 19 (1.4%) гал түймэр гарчээ.

ХҮСНЭГТ 28. ГАЛ ТҮЙМРИЙН ТОО, дүүргээр, жил бүрийн эхний 7 сард

Дүүрэг	2024 I-VIII	2025 I-VIII	2026 I-VIII	2026 I-VIII 2025 I-VIII
				Хувь
НИЙТ	1 083	1 804	1 402	-22.3
Багануур	15	69	44	-36.2
Багахангай	6	8	6	-25.0
Баянгол	104	162	146	-9.9
Баянзүрх	292	424	367	-13.4
Налайх	49	80	63	-21.3
Сонгинохайрхан	244	413	338	-18.2
Сүхбаатар	125	187	175	-6.4
Хан-Уул	140	200	212	-6.0
Чингэлтэй	108	261	162	-37.9

Гал түймэрт 556 гэр, орон сууц, 56 барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, 81 машин техник, 473 малын хашаа саравч, бусад төрлийн 348 объект өртжээ. Гал түймэрт иргэний хувийн өмчийн 1021, төрийн өмчийн 390, хувийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн 101 объект өртөж, нийт 2590.9 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна. Нийслэлийн Онцгой байдлын

газраас 2026 оны 8 сард 308 барилгын зураг төсөл, ашиглалтад хүлээн авч буй 439 барилгад хяналт тавьж ажиллажээ. Түүнчлэн 2739 айл өрх, 3765 объектод үзлэг шалгалт хийж, 12297 галын зөрчил илрүүлж, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнд 1086 заавал биелүүлэх албан шаардлага, 1355 мэдэгдэл хүргүүлж, 163.2 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

Ойлголт, тодорхойлолт

Агаарын бохирдол:

Агаар мандалд нэг буюу хэд хэдэн химийн бодис дагнасан буюу хавсарсан байдлаар хүн, амьтан, ургамлын аймгийн амьдрал, ахуйн нөхцөл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж, стандартаар тогтоосон хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан агаар дахь бохирдуулах бодис тодорхой хугацаагаар байхыг ойлгоно.

Аюулт үзэгдэл:

Хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг ойлгоно.

Гамшиг:

Аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал, амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг ойлгоно.

Зөвшөөрөгдөх түвшин:

Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь физикийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх түвшинг ойлгоно.

Хүлцэх агууламж:

Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь химийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг ойлгоно.

ТАНИЛЦУУЛГЫГ БЭЛТГЭСЭН:

	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, 2021-2026 он	
	Эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, дүүргээр	
I	Эрүүл мэнд	О.Үүрийнцолмон
II	Төсөв	Б.Зүмбэрэл
III	Нийгмийн даатгал	Б.Зүмбэрэл
IV	Нийгмийн халамж	З.Эрдэнэчимэг
V	Гэмт хэрэг	З.Эрдэнэчимэг
VI	Үнэ	О.Үүрийнцолмон
VII	Цаг уур, агаарын чанар, аюулт үзэгдэл, осол	

СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

E-mail: Songinokhairkhan@nso.mn